

Bilaga 13:19 till kommunstyrelsens protokoll den 18 juni 2003, § 20

PM 2003 RVI (Dnr 333-1406/2003)

Verkställighet vid oklar identitet m.m.

Remiss från utrikesdepartementet av betänkandet SOU 2003:25

Remisstid 30 juni 2003

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen översänds denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Teres Lindberg anför följande.

Bakgrund

Stockholms stad har från utrikesdepartementet fått betänkandet *Verkställighet vid oklar identitet m.m.* (SOU 2003:25) för yttrande. En sammanfattning av betänkandet redovisas i *bilaga*.

Flera statliga utredningar under 1990-talet har haft i uppdrag att se över olika aspekter på problem med verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut enligt utlänningslagen.

Rubricerade utredning tillsattes i april 2002 för att göra en översyn av de bestämmelser som reglerar verkställighet av beslut om avvisning och utvisning, särskilt i de fall där utlänningens identitet är oklar. En avgränsning har således varit att se över problem aktualiserade av utlänningar som inte själva klarlägger sin identitet. En annan orsak till att utredningen tillsattes var uppgifter i massmedia om att avvisningar till Ghana inte gått rätt till. Vidare har utredningen sett över användning av tvångsmedel samt undersökt hur praxis och rutiner ser ut när det gäller verkställighetsfrågor. Slutligen har utredningen undersökt om sekretessreglering skapar oacceptabla hinder i samarbetet mellan berörda myndigheter.

Utredningen har studerat handläggningen hos berörda myndigheter och konstaterat att det föreligger vissa oklarheter i de befintliga riktlinjerna. Detta gäller bl.a. när ett ärende skall överlämnas från Migrationsverket till polismyndigheten och när polismän skall följa med under verkställighetsresor. Enligt utredningens uppfattning behöver riktlinjerna för dessa områden förtydligas.

Utredningen föreslår att asylsökande som saknar identitetshandlingar och som inte samarbetar när det gäller att fastställa sin identitet inte skall kunna undantas från skyldigheten att ha arbetstillstånd. De skall också kunna få sin dag- och bostadsersättning nedsatt med anledning av sin bristande medverkan till att fastställa sin identitet. Vidare så föreslås att dagersättningen inte skall kunna sättas ned för ensamstående 16-18-åringar.

Remisser

Ärendet har remitterats till integrationsnämnden och stadsledningskontoret.

Integrationsnämnden delar utredningens huvudsakliga förslag till åtgärder för att söka förändra den situation med dokumentlöshet som nu råder. Nämnden anser att

förslagen till åtgärder kan förkorta handläggningstiderna hos de beslutande myndigheterna och minska det lidande som en längre väntan ofta leder till.

Stadsledningskontoret ställer sig bakom utredningens förslag. Kontoret betonar vikten av att tiden i Sverige, efter ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut, minimeras.

Mina synpunkter

Asyl- och migrationsfrågorna är komplicerade, inte minst eftersom myndigheternas beslut ofta får långtgående konsekvenser både för de enskilda individerna och för samhället i ett vidare perspektiv.

Det är viktigt att asylsökande får ett värdigt och respektfullt bemötande. Människor som behöver skydd skall garanteras en behandling i enlighet med de konventioner som Sverige anslutit sig till och i enlighet med vår egen lagstiftning.

I den undersökning som utredaren gjort framgår att den genomsnittliga handläggningstiden för återvändandeärenden hos Migrationsverket har ökat kraftigt under senare år, liksom antalet asylsökande med verkställbara avvisnings- och utvisningsbeslut. Det innebär att det finns asylsökande som inte bedömts ha skyddsskäl men som inte lämnar Sverige inom de tider som anges i utlänningslagen, vilket kan inge personen ifråga falska förhoppningar om att få stanna. När beslutet sedan slutligen verkställs innebär detta ofta svåra psykiska påfrestningar, inte minst för barnen.

Remissinstanserna delar utredarens huvudsakliga förslag till åtgärder och påtalar att förändringarna kan komma att förkorta handläggningstiderna och minska det lidande som en längre väntan ofta leder till.

Jag delar utredningens huvudsakliga förslag till åtgärder för att söka förändra den situation med dokumentlöshet som nu råder. Det är av vikt att berörda myndigheter samarbetar för att på så sätt effektivisera handläggningen av asylprocessen.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

Som svar på remissen översänds denna promemoria.

Stockholm den 4 juni 2003

TERES LINDBERG

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (båda m) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta följande

Kommunstyrelsen föreslås avlämna följande svar på remissen.

Att en asylsökande redan från första början ska kunna få möjlighet till en meningsfull sysselsättning är avgörande för chanserna att lyckas i sitt nya land. Utgångspunkten är främst att den enskilde skaffar sig ett jobb på den öppna arbetsmarknaden. För att göra detta möjligt bör provisoriska arbetstillstånd ges till alla vuxna som väntar på beslut om sina asylärenden.

I dagsläget medger regelverket undantag från kravet på arbetstillstånd för dem Migrationsverket bedömer inte kan få beslut om uppehållstillstånd inom fyra månader. Reglerna

bör ändras så att arbete och egenförsörjning underlättas för alla och kombineras med en tidig arbets- och utvecklingsgaranti.

Vi motsätter oss utredningens förslag att asylsökande som saknar identitetshandlingar och som inte samarbetar när det gäller att fastställa sin identitet ej skall kunna undantas från skyldigheten att ha arbetstillstånd. Vi motsätter oss också förslaget att de ska kunna få sin dag- och bostadsersättning nedsatt med anledning av sin bristande medverkan att fastställa identiteten.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Margareta Olofsson* (v) och *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Att tvingas fly från sitt hemland är ett trauma i sig och psykiskt påfrestande. Att dessutom behöva vänta länge i det nya landet på att få sitt ärende utrett är omänskligt och djupt beklagligt ju längre tiden lider.

Därför anser vi att det är mycket angeläget att handläggningstiden förkortas å det snaraste.

Det är också av största vikt att riktlinjerna för verkställighet förtydligas, där oklarheter föreligger.

Däremot anser vi att utredningens förslag om att kunna sänka ersättningen till asylsökande, som inte medverkar till att fastställa sin identitet, kan uppfattas som bestraffning. Detta skulle också ge en olycklig inhuman signal till en person som befinner sig i en utsatt situation. Andra mer lämpliga verktyg för att få till stånd ett samarbete efterlyses.

ÄRENDET

Stockholms stad har från utrikesdepartementet fått betänkandet *Verkställighet vid oklar identitet m.m.* (SOU 2003:25) för yttrande.

Utredningen har i huvudsak fått i uppdrag att utreda regleringen av verkställighet av beslut om avvisning och utvisning, särskilt när det gäller utlänningar vars identitet är oklar. Förutom att se över bestämmelserna om verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, vari inkluderas regleringen kring användningen av tvångsmedel, har utredningen undersökt hur praxis och rutiner ser ut hos de berörda myndigheterna när det gäller verkställighetsfrågor.

Utredningen har uppmärksammat att den genomsnittliga handläggningstiden för återvändandeärenden hos migrationsverket har ökat kraftigt under senare år, liksom antalet utlänningar med verkställbara avvisnings- eller utvisningsbeslut. Detta har medfört att personer som inte bedöms ha skyddsskäl inte lämnar Sverige inom de tider som anges i utlänningslagen utan blir kvar i landet under längre och längre tidsperioder, vilket enligt utredningens uppfattning är olyckligt både ur de enskilda utlänningarnas och ur samhällsekonomisk synvinkel.

REMISSER

Ärendet har remitterats till integrationsnämnden och stadsledningskontoret.

Integrationsnämnden beslöt den 22 maj 2003 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Integrationsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 8 maj 2003 är i huvudsak av följande lydelse.

Asylrätten bygger på enskilda människors rätt att söka asyl samt staters skyldigheter att ge skydd åt individer som riskerar förföljelse. Asylsystemet grundas således på en individuell prövning, vilket i sin tur förutsätter att utlänningars identitet skall kunna fastställas. Detta blir naturligtvis ett växande bekymmer när alltfler asylsökande av olika skäl väljer att varken förete identitets- eller resehandlingar. Längre handläggningstider i utlänningsärenden blir på detta sätt något som de asylsökande ofta själva bidrar till. En annan följd är ökande kostnader för samhället. Ytterligare medel för att förkorta handläggningstider behöver därför kompletteras med aktiva åtgärder för att komma till rätta med nämnda problem.

Förvaltningen delar utredningens huvudsakliga förslag till åtgärder för att söka förändra den situation med dokumentlöshet som nu råder. Det kan förkorta handläggningstiderna hos de beslutande myndigheterna och minska det lidande som en längre väntan ofta leder till. Inte minst gäller detta de asylsökandes barn. Barn till asylsökande har rätt till skolutbildning. När bekymmer och stress etc. uppstår i asylsökande familjer till följd av lång och påfrestande väntan på besked i tillståndsfrågan, berörs både stadens socialtjänst och olika skolor. Flyktingmottagandet gäller däremot endast personer som beviljats uppehållstillstånd. Med tanke på kommunernas ansvar för flyktingmottagande och integration i vårt land är det också angeläget att söka få till stånd en ordning som leder till snabbare besked huruvida man har eller saknar rätt att vistas här.

Erfarenheten visar att de asylskäl flertalet åberopar ofta bedöms som otillräckliga för bifall till asylansökan. Det är därför en klok slutsats utredningen gör när man förespråkar stora resurser initialt i asylprocessen, för att skilja ut dem som har uppenbart ogrundade skäl för asyl från dem som har berättigade anspråk på att få skydd i Sverige. Utredningen för ett intressant resonemang om varför det är angeläget med tydliga signaler för att inte inge falska förhoppningar om att få stanna efter ett slutligt negativt besked. Förvaltningen delar utredningens uppfattning att

effektivare verkställigheter handlar om att värna asylrätten och ge trovärdighet för svensk asylpolitik.

Ett intressant förslag om ändrade rutiner, med tanke på ett uppmärksammat inslag i media om verkställighet till andra afrikanska stater via Ghana, är att utredningen rekommenderar förtydliganden av vad som gäller vid kontanta utlägg som görs av medföljande personal vid en verkställighetsresa. Syftet är att det helt ska kunna uteslutas att någon tjänsteman använt sig av mutor för att få en person mottagen i destinationslandet.

Det skall slutligen understrykas att flyktingkonventionen förutsätter att den asylsökande medverkar till att så långt som möjligt klarlägga om han eller hon uppfyller kriterierna för flyktingstatus. Identitet och medborgarskap är självfallet viktiga utgångspunkter för att klarlägga detta. Av UNHCR:s handbok framgår likaså att den sökande skall tala sanning och bistå (asyl)utredningen så att alla fakta i ärendet fullständigt klarläggs.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 23 maj 2003 är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig bakom utredningens förslag. Det är viktigt att tiden i Sverige, efter ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut minimeras. Det är mycket påfrestande att leva i ovisshet, inte minst för barnen. Stadsledningskontoret anser att utredningens förslag kan leda till minskade handläggningstider då förslagen riktar sig att lösa de problem som finns när det gäller tillämpningen av utlänningslagen. Genom att handläggningstiderna förkortas minskar statens kostnader.

Stadsledningskontoret anser i likhet med utredningen att en förbättring när det gäller att få fram statistik inom detta område är nödvändig för att kontinuerligt kunna följa verksamheten. Det är dessutom viktigt att förstärka samverkan mellan myndigheterna i syfte att undvika dubbelarbete.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att staten och ansvariga myndigheter fortsätter att arbeta intensivt för att finna lösningar för exempelvis identitetsfastsällelse och att fler personer självmant lämnar landet om de saknar rätt att stanna. Det är nödvändigt att bryta den negativa trenden att handläggningstiderna hela tiden förlängs.

Sammanfattning av utredningen ”Verkställighet vid oklar identitet m.m.” (SOU 2003:25)

Utredarens uppgift

Utredarens uppgift har varit att utreda regleringen av verkställighet av beslut om avvisning och utvisning, särskilt när det gäller utlännningar vars identitet är oklar. Förutom att se över bestämmelserna om verkställighet av avisnings- och utvisningsbeslut, vari inkluderas regleringen kring användningen av tvångsmedel, har utredningen undersökt hur praxis och rutiner ser ut hos de berörda myndigheterna när det gäller verkställighetsfrågor. Utredaren har även sett över vilken statistik som förs hos berörda myndigheter.

Utredarens uppdrag har slutligen omfattat att utreda om gällande sekretessreglering skapar oacceptabla hinder i samarbetet mellan berörda myndigheter i ärenden avseende verkställighet av avisnings- eller utvisningsbeslut.

Utredarens sammanfattade bedömning

Utredaren har funnit att det föreligger vissa oklarheter i de befintliga riktlinjerna som utfärdats av Migrationsverket och Rikspolisstyrelsen för när ett ärende ska överlämnas från verket till polismyndigheten enligt 8 kap. 17 § UtL. Enligt utredarens uppfattning skulle riktlinjerna vinna på att tydliggöras, vilket kan påverka verkställighetsarbetets effektivitet i positiv riktning.

Det finns inget enkelt svar på hur återvändandearbetet skall kunna bedrivas på ett mer framgångsrikt sätt utan det krävs agerande på många håll samtidigt.

Utredaren ställer sig bakom de förslag som lämnats inom Migrationsverket om en tydligare uppdelning av asylprocessen i en snabb och en normal process samt om tillgång till personal med verkställighetskompetens redan i initialskedet.

Mottagningshandläggarnas betydelse bör vidare lyftas fram och de bör ges bättre stöd i form av utbildning och närmare riktlinjer för s.k. motivationssamtal som de genomför.

En samordning måste enligt utredarens bedömning till, dels inom Migrationsverket som visserligen har en samordnad funktion för bl.a. ambassadkontakter men som även skulle behöva en mer enhetlig praxis för den övriga personalens arbete med återvändande, dels inom polisen, vars 21 polismyndigheter arbetar självständigt med verkställighetsfrågor med brister i effektiviteten som följd.

En annan viktig fråga är att det måste finnas ett fungerande samarbete mellan berörda myndigheter, vilket bl.a. kan åstadkommas genom att fler kontaktytor skapas t.ex. i form av regelbundna möten mellan tjänstemän på olika nivåer där information och erfarenhet kan utbytas.

Sammanfattning

Vart verkställighet skall ske och tidpunkten härför

Utredaren fann vid sin översyn av gällande bestämmelser och praxis ett behov av författningsförändringar.

Enligt utredarens förslag (4 kap. 12 a § UtL) förtydligas att regeringen, Utlänningsnämnden och Migrationsverket skall ange det land till vilket verkställighet skall ske då beslut om avvisning eller utvisning fattas. Förslaget innebär vidare att det krävs särskilda skäl för att fler än ett land skall kunna anvisas i myndigheternas beslut. Sådana särskilda skäl kan t.ex. vara att utlännningen har dubbelt medborgarskap, att han eller hon har uppehållstillstånd i ett annat land än hemlandet eller är gift med en person från ett annat land där mottagande skulle kunna ske.

När det sedan gäller verkställighet av regeringens, Utlänningsnämndens eller Migrationsverkets avisnings- eller utvisningsbeslut klargörs att det skall ske genom att utlännningen sänds till det land, eller undantagsvis något av de länder, som framgår av beslutet.

Vid verkställighet av domstols dom eller beslut om utvisning där verkställighetsland inte anvisas, skall utlännningen kunna sändas enbart till sitt hemland, eller om möjligt, det land från vilket han eller hon kom till Sverige. En möjlighet finns dock alltid att verkställa beslutet till ett land som utlännningen visar att mottagande kan ske (8 kap. 5 § UtL).

Utredaren förslår även ett förtydligande i utlänningsförfordningen (7 kap. 2 §) med innebörden att den verkställande myndigheten fortsättningsvis endast får bestämma hur verkställigheten rent praktiskt skall genomföras såsom tidpunkt för avresa, resväg och färdmedel.

För situationer där en utlännings av något skäl inte kan skickas direkt till destinationsorten utan måste transiteras via ett grannland krävs, enligt utredningens bedömning, att riktlinjer utfärdas om hur detta närmare skall gå till för att undvika att utlännningen av någon anledning blir kvar i grannlandet. Vidare bör riktlinjer utfärdas till förtydligande av vad som gäller vid kontanta utlägg som görs av medföljande personal så att det helt enkelt kan uteslutas att någon tjänsteman använt sig av mutor för att få en person mottagen i destinationslandet.

Utredaren har funnit att gällande tidsfrister för när en utlännings, som fått ett lagakraftvunnet avvísings- eller utvisningsbeslut, skall lämna landet inte bör förändras. En bättre efterlevnad av gällande regler anser utredningen kan åstadkommas genom övriga förslag och överväganden.

Beaktande av hinder mot verkställighet

Enligt utredarens bedömning är nuvarande reglering svårtolkad. Utredaren föreslår därför att det skall framgå direkt av lagtexten att avvísings- eller utvisningsbeslut inte får meddelas om en utlännings inte kan sändas till ett visst land till följd av bestämmelserna om verkställighetshinder i 8 kap. 1, 2 eller 4 § eller av något annat skäl (4 kap. 12 § UtL). Utredaren förslår innebära även att beslut om avvísning eller utvisning får meddelas om verkställighetshindret bedöms vara övergående. I ett sådant fall skall regeringen, Utlännings- nämnden eller Migrationsverket dock ange när beslutet får verkställas. Termerna permanent eller tillfälligt verkställighetshinder införs i lagtexten.

Åtgärder för att minska den ökande andelen asylsökande utan erforderliga identitetshandlingar

Utredaren har funnit att oklar identitet hos personer som söker asyl i Sverige är ett stort och ökande problem. Utredaren har lagt fram ett antal förslag för att söka komma till rätta med, i vart fall en del av, problematiken.

Utredaren anser att Sverige inom EU bör fortsätta att aktivt driva frågan om införandet av biometrisk kontrollmöjligheter av utfärdade viseringar.

Utredaren tillstyrker förslaget att en särskild utredare tillsätts för att se över gränskontrollfrågor.

Utredaren understryker betydelsen av att en omfattande identitetsutredning görs i ett så tidigt skede av asylprocessen som möjligt.

Utredningen föreslår att asylsökande som saknar identitetshandlingar och som inte samarbetar när det gäller att fastställa sin identitet eller för att få nya resehandlingar inte fullt ut skall komma i åtnjutande av samma förmåner som andra personer som ansöker om asyl. Detta tar sig uttryck bl.a. i att dessa personer inte skall kunna undantas från skyldigheten att ha arbetstillstånd. Utredaren föreslår vidare att dag- och bostadsersättning skall kunna sättas ned i ett tidigare skede än vad som är möjligt enligt gällande ordning för personer i denna grupp. Möjligheten att sätta ned dagersättning för ensamstående barn mellan 16 och 18 år tas enligt förslaget bort. Utredaren anser att frågan om under vilka former personer i den aktuella gruppen skall delta i s.k. organiserad verksamhet bör ses över. Utredaren pekar även på de befintliga möjligheterna att sätta ned dag- och bostadsersättning vid bristande samverkan liksom möjligheten till förmantrur Migrationsverket att arbeta vidare med återvändandeprogram och söka samverkan med frivilligorganisationer i syfte att stimulera självmant återvändande.

Utredaren förordar en aktiv svensk policy vad gäller återtagandevalt, i nära samarbete med övriga EU-länder.

Utredaren förordar vidare en ökad satsning på bilaterala kontakter på högre diplomatisk nivå med mottagarländer som inte lever upp till sin folkrättsliga förpliktelser att ta emot sitt lands medborgare.

Utredaren bedömer slutligen att det måste finnas en möjlighet att verkställa ett avvísnings- eller utvisningsbeslut även om utlänningsen saknar erforderliga resehandlingar.

Tvångsmedel

Utredaren har vid översynen av gällande regler och praxis funnit att det finns ett behov av närmare riktlinjer för eskorterande personal vid verkställighetsresor för att klargöra att det har ett ansvar för att den person som de eskorterar behandlas på ett humant och värdigt sätt även utanför Sveriges gränser och att de bör avbryta transporten om kraven på humanitet och värdighet allvarligt åsidosätts t.ex. vid transitering.

Enligt utredarens bedömning är nuvarande ordning för s.k. verkställighetsförvar av barn inte bra. I de fall det inte är aktuellt med förordnande om omedelbar verkställighet uppställs för närvarande ett absolut krav att barnen först varit föremål för ett beslut om uppsikt. Nuvarande ordning innebär således att en familj som påträffas efter att ha avvikit för att undgå verkställighet inte kan tas i förvar direkt, även om bedömningen görs att förvar krävs för verkställighet skall kunna äga rum, utan först måste ett uppsiktsbeslut fattas. Denna ordning medför att familjen ges möjlighet att åter avvika. Med hänsyn till den psykiska påfrestning det innebär att leva gömd, framförallt för barnen, bör inte en ordning som ger ytterliggare möjligheter till att gömma sig kvarstå. Utredaren föreslår därför att det absoluta kravet på att ett barn först måste ha varit föremål för ett uppsiktsbeslut innan ett förvarsbeslut kan fattas i aktuell situation tas bort (6 kap. 3 § förstastycket 2 UtLL). I Stället krävs för att ett förvarsbeslut skall få fattas att det finns en uppenbar risk att barnet annars håller sig undan. Självklart kvarstår det grundläggande kravet att ett förvarsbeslut överhuvudtaget inte får fattas om det bedöms tillräckligt med ett uppsiktsbeslut.

Utredaren förslår att reglerna i lagen om särskild utlänningskontroll bör ändras på flera sätt för att komma bättre i överensstämmelse med barnkonventionen. Dels bör åldersgränsen för de begränsade möjligheterna att ta barn i förvar höjas från 16 till 18 år, dels bör barn som tas i förvar inte utan synnerliga skäl kunna placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest. Vidare bör det regleras hur länge ett barn som tas i förvar enligt denna lag kan hållas i förvar, vilket för närvarande saknas.

Utredaren har funnit att det finns ett behov av att flytta ansvaret för verkställigheten av förvarsbeslut i vissa fall, vilket innefattar beslut om var den förvarstagne skall placeras. I anledning härav föreslår utredningen att polismyndigheten skall svara för verkställigheten i sina egna ärenden. I säkerhetsärenden innebär utredningens förslag att det ytterst blir SÄPO som ansvarar för verkställigheten av förvarsbeslut. När det gäller lagen om särskild utlänningskontroll föreslår utredningen en förtydligande bestämmelse (8 a §) som klargör att det är RPS, dvs. i dessa ärenden SÄPO, som verkställer förvarsbeslut. I samma bestämmelse föreslår utredningen ett förtydligande av att utlänningsen över 18 år inte skall placeras i Migrationsverkets förvarslokaler.

Återrapportering

Utredarens bedömning är att det inte är lämpligt att föreslå någon form av återrapporteringsskyldighet för berörda myndigheter efter genomförd verkställighet av en avvísnings- eller utvisningsbeslut.

Sekretess

Utredaren har funnit att den gällande sekretessregleringen medför hinder främst för polismyndigheterna i deras verkställighetsarbete men även i viss mån för TPT (Kriminalvårdens transporttjänst). De förorsakar även merarbete för Migrationsverket, vars personal arbetar under pressade arbetsförhållanden.

Mot bakgrund av den kraftiga ökningen av utlänningar som dröjer sig kvar i landet trots att det har lagakraftvunna avvisnings- eller utvisningsbeslut anser utredningen att det är av stor vikt att alla hinder för ett effektivt verkställighetsarbete undanröjs.

Utredaren har gjort en avvägning mellan intresset av ett effektivare verkställighetsförfarande och det intresse som sekretessreglerna skyddar, nämligen de enskilda utlänningarnas integritet. Med hänsyn till att sekretess råder även hos polismyndigheten och till att denna myndighet till för inte så länge sedan hade tillgång även till de mycket känsliga uppgifter som föreligger i utlänningsärenden har utredaren gjort den bedömningen att det måste anses utgöra ett begränsat intrång i den enskildes utlännings integritet att lämna ut uppgifter som finns om den enskilde till polismyndigheten i ett verkställighetsärende.

Även hos TPT råder sekretess för uppgifter om den enskildes personliga förhållanden. Utredaren har trots detta, mot bakgrund av att behovet inte bedöms vara lika stort för denna myndighetspersonal att få tillgång till samtliga uppgifter om en utlänning som de skall eskortera ut ur landet, funnit att det är tillräckligt med en mer begränsad uppgiftsskyldighet i detta fall.

Utredaren föreslår således att Migrationsverket och Utlänningsnämnden åläggs en generell uppgiftsskyldighet i fall där en polismyndighet begär uppgifter om en utlänning i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning (11 kap. 6 a § UtL). Även polismyndigheten åläggs, enligt utredarens förslag, en uppgiftsskyldighet gentemot TPT. Denna skyldighet är emellertid begränsad till de uppgifter som TPT behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag.

Barnperspektivet

Flera av utredarens förslag grundar sig direkt på överväganden i barnkonventionens anda. Utredaren finner att alla förslag som lämnas står i överensstämmelse med barnkonventionen.

Utredarens förslag i punktform:

- ? Myndigheterna måste anvisa det land till vilket personen skall avvisas eller utvisas till i sina beslut.
- ? Möjligheten att vid verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut till ”något annat land” tas bort.
- ? Det skall framgå direkt av lagtexten att avvisnings- och utvisningsbeslut inte får meddelas om det finns ett permanent verkställighetshinder med undantag för om verkställighetshindret är tillfälligt.
- ? Dag- och bostadsersättningen skall kunna sänkas om den asylsökande inte medverkar till att fastställa sin identitet.
- ? Kravet på att barn först måste ha varit föremål för ett beslut om uppsikt för att kunna tas i s.k. verkställighetsförvar tas bort.
- ? Åldersgränsen för att placera asylsökande i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest höjs från 16 till 18 år.
- ? Ansvar för verkställa vissa förvarsbeslut flyttas från Migrationsverket till polismyndigheten, bl.a. säkerhetsärenden.
- ? Migrationsverket och utlänningsnämnden åläggs en generell uppgiftsskyldighet i fall där en polismyndighet begär uppgifter om en person i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning i syfte att förkorta handläggningstiderna för de s.k. återvändandeärenden.